

Prevenia - „Zábavná pyrotechnika“

Odborné pojmy:

- pyrotechnické výrobky sú výrobky, ktoré obsahujú zlože, malé množstvo výbušnín a používajú sa na technické alebo zábavné účely;

- pyrotechnické zlože(zmesi) - mechanické zmesi horľavín, oksličovadiel, spojív a ďalších prídavných látok, ktorými sa chemickou premenou vo forme rýchleho horenia vyvolávajú svetelné, zvukové, dymové, tepelné, tlakové a pohybové účinky (pyrotechnické efekty);

- výbušková zlož je druh pyrotechnickej zlože, obsahujúca kovový prášok a oksličovadlo;

- výbuška je pyrotechnický výrobok alebo jeho časť na vyvolanie zvukového zábleskového efektu;

- ohňostroj je súčasné alebo v krátkom časovom slede nastupujúce odpaľovanie pyrotechnických predmetov tried I – III;

- pyrotechnické predmety na zábavné a oslavné účely - podľa stupňa nebezpečenstva sa zaraďujú do troch tried :

Prevenca pyrotechniky

Napísal Administrator
Piatok, 18 December 2015 07:06

- pyrotechnické predmety triedy I - pyrotechnické hračky spravidla určené pre deti

- sú to najmä prskavky, pištol'ové kapsle, traskavé bombóny, malé tyčinky s farebnými plameňmi, ohňopády, blikavky, malé ohnivé telesá a fontány, búchajúce

gul'ôčky, vystrel'ovacie konfety,

- úlomky a časti pyrotechnických predmetov s traskavým účinkom neodletia viac ako 0,5m od miesta rozpadu, pritom ich zvyšky nehoria ani netlejú,

- do tejto triedy nie sú zaradené pyrotechnické predmety s hvízdavou náplňou a rakety, aj keby sa v nich neprekročili hmotnostné limity;

- pyrotechnické predmety triedy II - výrobky zábavnej pyrotechniky určené pre dospelé osoby

- do tejto triedy patria rakety, dymové pyrotechnické zložky a pyrotechnické zložky bengálskych ohňov,

- zároveň rímske sviece, fontány, gejzíry, malé výbušky, vystrel'ovacie púzdra alebo rakety s náplňou farebných svetlíc, hvízdacej alebo výbušnej zložky, farebné dymy

- úlomky a časti pyrotechnických predmetov s traskavým účinkom neodlietavajú viac ako 8m od miesta rozpadu, pritom ich zvyšky nehoria ani netlejú;

- pyrotechnické predmety triedy III - výrobky určené pre odpaľovačov ohňostrojov

Prevenia pyrotechniky

Napísal Administrator
Piatok, 18 December 2015 07:06

- sú to najmä bomby, delové výstrely, ohňopády, veľké rakety, kompaktné celky vystreľovacích puzdier, veľké japonské slnká,

- pyrotechnický predmet zostavený z viacerých samostatných dielcov, okrem svetelných obrazov, sa môže skladať najviac z 12 dielcov, ak sú splnené podmienky, že celkové množstvo pyrotechnickej zložky v zostavenom výrobku je najviac 800g, pri ohňopádoch 1200g a jednotlivý dieliec obsahuje najviac 15g voľne sypaného čierneho prachu alebo 6g výbušných zloží,

- pyrotechnické predmety na technické účely, členia sa do:

□□□□□□□□□□□□□□□□ podtriedy To - všeobecne používané na technické účely, podľa stupňa nebezpečenstva sú porovnateľné s pyrotechnickými predmetmi triedy I (zápalky, vulkanizačné vložky, pevné podpaľovače, dymové prípravky na ochranu rastlín, proti hmyzu alebo hlodavcom);

podtriedy T1 - používané na špeciálne technické účely ; zodpovedajú pyrotechnickým predmetom triedy II a III (signálne rakety a prostriedky pre námornú a leteckú dopravu, prostriedky na plašenie vtáctva, signálne dymovnice a dymovnice na určenie smeru vetra, modelárske raketové motorčeky, prostriedky na použitie vo filme, v televízii a na divadelnej scéne);

- výbušné predmety určené na veľké ohňostrojové práce - z hľadiska nebezpečenstva sa zaraďujú do triedy IV;

- pyrotechnické predmetv triedv IV

- sú to najmä lietavice, ohňostrojoyé delové výstrely, vysokolietajúce rakety, veľké guľové bomby, veľké kompaktné celky vystreľovacích puzdier,

- pyrotechnické výrobky, ktoré aspoň jednou hodnotou prekračujú limitujúce parametre uvedené pre pyrotechnické predmety triedy III,

- výbušné predmety určené na špeciálne technické účely - z hľadiska nebezpečenstva sa zaraďujú do *podtriedy* T₂ (výbušné predmety podtriedy T₂ zodpovedajú stupňom nebezpečenstva výbušným predmetom triedy IV; sú to napr. prostriedky na vrhanie záchranných lán a chytacích sietí, rakety a náboje na rozmetanie prostriedkov proti ľadovcu, prostriedky na strhávanie lavín).

Pyrotechnické predmety triedy I sú povolené pre osoby mladšie ako 18 rokov, ak to v návode nie je zakázané. Ich predaj môže byť v stánkoch s trvalým stanovišťom na trhoviskách a príležitostných trhoch.

Najpoužívanejšie sú pyrotechnické predmety triedy II a III. Predavač pri predaji je povinný upozorniť kupujúceho na povinnosť dodržiavať návod na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie. Môžu ich predávať osoby s kvalifikáciou predavača pyrotechnických výrobkov, pyrotechnika, ostreľovača. Musia byť označené stupňom nebezpečnosti, dátumom výroby, časom spotreby, musia mať návod na použitie a návod na ničenie zlyhaných výrobkov. Môžu sa predávať na trhovách miestach len v stálom obchode, s oprávnením osoby a vytvorením podmienok predaja a skladovania.

Uskladňovanie pyrotechnických predmetov

Pyrotechnické predmety sa musia uskladňovať:

- a) v pôvodných obaloch výrobcu,
- b) v suchu a takým spôsobom, aby ich teplota nepresiahla 40 stupňov C,
- c) oddelene od horľavých a ľahko zápalných látok.

Pyrotechnické predmety tried II a III a podtriedy T1 sa môžu za podmienok uvedených v odseku 1 uskladňovať aj:

- a) v predajni, a to v množstve najviac 100 kg, ktoré však nesmie obsahovať viac ako 20 kg pyrotechnických zloží,
- b) v príručnom sklade s vylúčením trvalej prítomnosti osôb v množstve najviac 300 kg, ktoré však nesmie obsahovať viac ako 60 kg pyrotechnických zloží.

Prevenca pyrotechniky

Napísal Administrator
Piatok, 18 December 2015 07:06

Pyrotechnické predmety tried II a III a podtriedy T1, ktoré obsahujú pyrotechnické zložky vo väčšom množstve, uvedené, musia sa uskladniť v skladoch povolených ako je tam

na tento účel podľa osobitných predpisov.

Predaj pyrotechnických predmetov

- na predaj pyrotechnických predmetov sa vzťahujú osobitné predpisy (napríklad Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, živnostenskom zákone č. 455/1991 Zb. o živ

podnikaní (živnostenský zákon), Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb);

- predávať pyrotechnické predmety tried II a III a podtriedy T1 môžu len osoby s kvalifikáciou pyrotechnika, strelmajstra alebo odpaľovača ohňostrojov alebo osoby, ktoré úspešne absolvovali predpísané školenie podľa

osnovy a v predpísanom rozsahu

v

organizácii

poverenej Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky;

- predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov tried II a III a podtriedy T1 upozorniť kupujúceho

na dodržanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie;

Prevenia pyrotechniky

Napísal Administrator
Piatok, 18 December 2015 07:06

- pri predaji pyrotechnických predmetov triedy III musí predavač overiť, či kupujúci spĺňa stanovené podmienky;
- pyrotechnické predmety sa smú predávať len v pôvodnom balení výrobcu;
- vo výkladoch predajní sa smú vystavovať len atrapy pyrotechnických predmetov tried II a III a podtriedy T1;
- v priestoroch predajní sa nesmie vykonávať skúšobné zapalovanie pyrotechnických predmetov;
- v stánkoch sa môžu predávať len pyrotechnické predmety triedy I a podtriedy T0;

Pyrotechnika znamená, že sú to mechanické zmesi horľavín, okysličovadiel, spojív a ďalších prídavných látok, jednoducho výbušná zmes, ktorá prechádza chemickou premenou vo forme rýchleho horenia za vzniku svetelných, zvukových, dymových, tepelných, tlakových a pohybových efektov. Aby sa zábava nezmenila na tragédiu, je potrebné dodržiavať určité pravidlá.

Odporúčania:

- nekupovať zábavnú pyrotechniku od pouličných predavačov ani nepoužívať doma

Prevenca pyrotechniky

Napísal Administrator
Piatok, 18 December 2015 07:06

---

vyrobenú pyrotechniku,

- nepodceňovať správne zaobchádzanie so zábavnou pyrotechnikou,
- nezapaľovať nevybuchnutú pyrotechniku opakovane,
- nezapaľovať zábavnú pyrotechniku s krátkym zápalným drôtom,
- neobťažovať zábavnou pyrotechnikou nič netušiacich ľudí a zvieratá,
- nezapaľovať zábavnú pyrotechniku v blízkosti ohňa.

K silvestrovským oslavám a oslavám príchodu Nového roku tradične patrí ohňostroj a rôzne pyrotechnické efekty. Avšak pri používaní zábavnej pyrotechniky dochádza každoročne aj k zraneniam spôsobených nedodržiavaním niektorých základných bezpečnostných pravidiel, ktoré tu uvádzame:

- Zábavnú pyrotechniku nakupujte len u certifikovaného predajcu, takto zakúpené výrobky majú návod na použitie, označenie triedy, je uvedený výrobca a dátum výroby a spotreby. Predajca je povinný poučiť kupujúceho, ako bezpečne používať zábavnú pyrotechniku.
    - Vždy si prečítajte a postupujte v súlade s návodom na použitie.
    - Pyrotechniku skladujte v pôvodných obaloch a na bezpečnom mieste.
    - Výrobky nerozoberajte, nevysypajte pyrotechnické zložky a vzájomne ich nekombinujte.
- V žiadnom prípade nie je vhodné nosiť pyrotechniku vo vreckách šiat.
- Nebezpečná môže byť pyrotechnika, ktorá má poškodený, navlhnutý, roztrhnutý a znovu zalepený obal alebo je po záručnej dobe.
  - Je nutné rozlišovať, či daný výrobok je pre použitie v interiéri alebo vo vonkajšom prostredí. Nepoužívať pyrotechniku v horľavom prostredí.

Prevenia pyrotechniky

Napísal Administrator

Piatok, 18 December 2015 07:06

- Nebezpečné je manipulovať s nevybuchnutou pyrotechnikou – zlyhané výrobky treba ponechať na mieste 5 až 10 minút (podľa návodu) a potom ponoriť do vody na 24 hodín.
- Lietajúce a vystreľovacie efekty zapalujte tak, aby vám nevleteli do oka, do vlasov, pod odev, do bytu a podobne.
- Piráty škrtnite o zápalkovú škatuľku a hneď odhodte na bezpečné miesto.
- Rakety je dobré pred odpálením vložiť do plastovej fľaše 1/3 naplnenej pieskom (kvôli stabilite), nie iba zapichnúť do zeme alebo udupaného snehu. Pre ľahší výmet rakety je vhodné túto upevniť tak, aby drevený hranolček spojený s raketou spoľahlivo vyletel do vzduchu. Pri zapalovaní sa nenakláňajte nad raketu a nedržte stabilizátor v ruke.
- Buďte ohľaduplní a zábavnú pyrotechniku neodpaľujte v blízkosti škôl, nemocníc, domovov dôchodcov a pod. Inciované výrobky zábavnej pyrotechniky nehádzte medzi ľudí, malé deti a zvieratá.
- Zábavná pyrotechnika neraz končí aj na balkónoch na sídliskách, preto je potrebné z týchto miest odstrániť všetky horľavé veci.
- Stáva sa často, že ľudia sa porania podomácky vyrobenou pyrotechnikou, pričom pri podomácky vyrobenej pyrotechnike sú následky zranení vážnejšie, ako pri zakúpení si zábavnej pyrotechniky u certifikovaného predajcu.

Technik požiarnej ochrany

Ing. Terézia Oreničová

Prevenca pyrotechniky

Napísal Administrator

Piatok, 18 December 2015 07:06
